

ALTAMIRA A LASCAUX. PRAVEKÝ VEK VÁH

Položme si otázku: Kedy vlastne vzniklo umenie? „Ozajstný vek umenia sa zrodil spolu s kromaňónskym človekom.“²⁷⁷ Praveké jaskynné maľby a sošky dokladajú, že tento človek bol už skutočným človekom, pretože mal vzťah k ideálu, krásnu, a nielen k tomu, čo je pozemsky užitočné. Mal svoj svet náboženských predstáv, ktorý chcel stvárníť umelecky.

Ak postupujeme v zákonitom sriedaní anjelských kniežat smerom dozadu, cez vek Býka, Blížencov, Raka a Leva, dostaneme sa na prah neolitu, poatlantskej epochy, k potope, ktorá sa skutočne odohrala v 10. tisícročí pred Kristom, ako to uvádza Platón v Tímaiovi (23E). A ak prekročíme túto hranicu, vstupujeme s vekom Panny a Váh už do paleolitu, staršej doby kamennej. Roky 13.700-11.500 pr. Kr. boli veľkým vekom Váh. V archeológii je toto obdobie známe ako stredný magdalénien. Čo o ňom archeológia vie? „Zlatý vek paleolitického umenia sa začína okolo roku 13.000 pred Kr. Je to obdobie veľkého rozkvetu, počas ktorého je umelecká tvorba najbohatšia“.⁷⁸

Do tohto obdobia spadajú slávne nástenné maľby zvierat - praturcov, divých koní, kozorozcov, mamutov - v jaskyniach v Altamire a Lascaux. „Paleolitický človek vytvoril v Altamire vrcholné diela svojej epochy... Na základe C¹⁴ sa začleňujú do obdobia - 13.500... (aj) jaskynné umenie Lascaux vzniklo niekedy okolo roku 13.500“.^{66, 143}

Altamira, táto „Sixtínska kaplnka diluviálneho umenia“ a Lascaux, „praveký Louvre“ boli inšpirované Váhmi! V tomto umení začal človek po prvýkrát používať polychrómiu, pestrú paletu farieb.

Ak teda dnes archeológ s pomocou rádiokarbónovej metódy datovania prehlási, že v 14. tisícročí pred Kr. začal „ozajstný zlatý vek umenia“ - vyslovuje tým len iným spôsobom to, čo starobabylonský kňaz, keď povie, že v 14. tisícročí pred Kr. začal vek Váh!

Umenovedci rozoznávajú dve výrazné paleolitické umelecké periódy, v ktorých vznikli aj dva praveké „umelecké slohy“ alebo „školy“:

aurignacien, 30.000-27.000, périgordská škola;
magdalénien, 14.000-10.000, magdalénska škola.¹⁴³

Prvé obdobie je malý vek Váh spolu s vekom Býka (30.200-26.700). Druhý veľký vek Váh s menším vekom Býka (13.700-10.100). Z prvého pochádzajú prvé prejavy umenia vôbec; druhé je jeho zlatým vekom. Medzi týmito dvoma obdobiami sa umelecký sloh zdokonaľoval len veľmi zvolna, po celé tisícročia aj stagnoval.

A „potom, čo toto umenie... dosiahlo výnimočnú dokonalosť, zaniklo okolo roku 10.000 pred Kr. bez toho, aby po sebe zanechalo výraznejšie svedectvo... Príčiny... sú zahalené tajomstvom a takmer úplná absencia vplyvu a tradície takého bohatého umeleckého komplexu je takisto záhadou“.⁷⁸

Áno, bola to Venuša, tá Krásna Pani, inšpirátorka umení, ktorá pred tisícročiami obchádzala medzi pravekými lovcami a trpezlivo zušľachťovala, zjemňovala ich duše, učila ich cítiť a vnímať Krásno, rozvíjala ich estetické zmysly. Za koľko veľa, veľa jej vďačíme!

Býk. Fragment skalnej maľby z jaskyne Lascaux, asi 13 000 pr. Kr.

Zdeněk Burian: Jaskynní maliari.